

Použití vzdušných výsadků při průlomu opevněných prostorů

Major Radomil Ropek

Znamé opevněné prostory, jejichž průlom přichází v úvahu v další útočné operaci armády, jsou v poslední době zdokonalovány a přizpůsobovány k boji za podmínek použití zbraní hromadného ničení. Především z těchto důvodů chci posoudit oprávněnost použití jiných prostředků kromě ZHN, mezi nimi i vzdušných výsadků, a určit jejich možnosti při průlomu opevněných prostorů za nových podmínek.

Vzdušné výsadky mohou být vysazeny s úkolem obsadit části opevněných pásem, zabránit nepříteli v jejich zaujetí a udržet je do příchodu čelně útočících svazků. Bude to zejména v těch případech, jestliže nepřítel neuspěl opevněné pásmo včas obsadit a bránit. V takovém případě počítáme s odpoorem stálých vojsk opevněného pásma. Vysazení a boj vzdušných výsadků je pak výhodné zabezpečit vzdušnými jadernými údery.

Tak jako vzdušné výsadky, tak i ostatní prostředky použijeme v souladu se zámyslem zasazení především jaderných úderů podle jednotného plánu operace. Jen tak zabezpečíme splnění určeného úkolu a dodržíme rychlé tempo útočné operace.

Úvodem připomenu některé údaje o hlavních objektech opevněných prostorů.

Pevnostní tvrze

Je to celá skupina těžkých obranných objektů, tvořících navzájem jednotný obranný celek. Tyto jsou od sebe vzdáleny maximálně na účinnou palbu dělostřelectva pro přímou střelbu. Jednotlivé objekty jsou propojeny podzemními chodbami. V podzemí jsou rozsáhlé sklady po-

třebného materiálu, místnosti pro velení apod. Veškerá zařízení slouží k dlouhodobému obrannému boji.

Těžký pevnostní objekt

Chrání před účinky ZHN a je zabezpečen proti dělostřeleckým raketám i proti leteckému bombardování. Má obvykle pancéřové otočné kupole a zdvižné věže. Vybaven je děly jak protitankovými, tak pevnostními a kulomety. Šířka stěn a stropu z vyztužovaného železobetonu dosahuje více než 3,5 m. Na hlavních směrech části vyčnívající nad terén jsou obloženy kamenným zdivem v šíři několika metrů se záhozem zeminy. V podzemí jsou vybudované sklady a odpočinkové místnosti. Osádka 100 až 200 osob.

Střední pevnostní objekt

Chrání před účinky ZHN a je zabezpečen proti dělostřeleckým raketám i leteckému bombardování. Má podzemní místnosti a pancéřové otočné kupole. Šířka stěn a stropu do 3,5 m. Směry k nepříteli jsou obloženy kamenným zdivem se záhozem zeminy. Posádka do 80 osob. V podzemí jsou sklady munice, potravin a odpočinkové místnosti.

Lehký pevnostní objekt

Je odolný proti palbě až do ráže 100 mm. Stěny a strop jsou silné 1,5 až 2 m. Pancéřové, kryty pro zbraně jsou silné do 20 cm. Jsou vybaveny především kulomety.

Zásady použití vzdušných výsadků při průlomu opevněných prostorů

Činnost vzdušných výsadků a to i za průlomu opevněných prostorů bude zvláště účinná tehdy, budou-li se používat hromadné na velikém prostoru a s převápním. Tyto zásady přispějí k jejich minimální zranitelnosti. Rozptýlením pozornosti nepřítele dosáhneme, že zálohy musí vyslat do různých prostorů a tím se sníží tlak na jednotlivé výsadky. Dále sníží zra-

nitelnost tím, že splní své úkoly co nejdříve. Nepřítel nebude ničit vzdušné výsadky atomovými údery, budou-li vysazeny přímo do opevněných prostorů.

I opevněné prostory se zdokonalují. Jde především o protivzdušnou obranu, která byla hlavní závadou v jejich vybavení. Právě pro tento nedostatek došlo v několika případech k snadnému dobytí a zničení

pevnostních tvrzí vzdušným výsadkem, které tvůrci vydávali za nedobytné. V soudobých pásech jsou budována odpalovací zařízení pro protiletadlové řízené střely.

Výhoda použití vzdušných výsadků je, že tato dokonale připravená pevnostní pásma se všemi trvalými obrannými stavbami a několika pásy ženíjných a chemických zátarasů jsou orientována převážně s důrazem na čelné útočícího protivníka. Právě této vlastnosti budou vzdušné výsadky využívat ve svůj prospěch.

Pro vzdušný výsadek budeme plánovat vhodné doskokové a někdy i přistávací plochy. Prostor vysazení by měl mít vlastnosti, které budou výsadku usnadňovat obranný boj. Z hlediska zhodnocení nepříteli bude výhodné plánovat především takové prostory, kde nemá připravenou dostatečnou obranu. Prostory vhodné pro vysazení jsou však v opevněných pásech budovány k protivýsadkové obraně.

Pro představu uvedu příklad protivýsadkové obrany opevněného pásma v sz. Francii z druhé světové války. V celém prostoru byly zasazeny do země do hloubky 30 až 60 cm sloupky o průměru 15 až 30 cm, 2,5 až 3,5 m dlouhé, ve vzdálenosti 22 až 30 m jeden od druhého. Všechny sloupky byly propojeny ostatním drátem; jednak na vrcholech, jednak od vrchu jednoho k patě druhého. Navíc byly sloupky spojeny s náložemi a minami připravenými k výbuchu. Celý prostor byl pod palbou kulometů a jiných zbraní, které měly vybudovaná palebná postavení. Tato postavení byla propojena úzkými zákopy. Postaráno bylo i o úkryty pro odděly obsluh zbraní. Po celé výšině byly rozloženy skryté pozorovatelské se speciálním systémem uvědomění o bojovém poplachu. V místním lomu bylo větší množství úkrytů pro vojska a množství dobře zamaskovaných minometných palebných postavení. Byla vybudována tak, aby minomety mohly obsáhnout palbou celý kopec.

Z příkladu je zřejmé, že by bylo vážnou chybou nechat případných protivýsadkových opatření nepříteli.

Doba vysazení do opevněného prostoru je nejvýhodnější, když nepřátelské jednotky nejsou připraveny k boji, nebo kdy nepřátelské velení nemá k dispozici potřebné jednotky pro boj se vzdušným výsadkem.

Vysazení je možné uskutečnit jak ve dne, tak v noci. Při nadvládě ve vzduchu je však výhodnější vysazovat jednotky ve dne, protože je usnadněna atomová i le-

tecká podpora boje výsadku. K tomuto účelu není třeba vybojovávat celkovou nadvládu ve vzduchu. Pro poměrně malou hloubku trati letu dopravně výsadkového letectva bude stačit místní nadvláda ve vzduchu. Nutné je umlčet a zničit pozemní prostředky PVO jak ve směru přeletu, tak v prostoru vysazení.

Objekty opevněných pásem jsou nyní připraveny nejen na účinek tlakové vlny atomového výbuchu, ale i na ochranu proti oslnění pozorovatelů světelným zářením a na zábranu zamoření jak palebných postavení, tak ostatních pracovních prostorů radioaktivními látkami. Železobetonové podzemní obranné objekty opevněných prostorů náleží k nejdolnějšími objektům proti účinkům atomových výbuchů. Přesto lze stanovit tyto přibližné ukazatele středního poškození objektů (ne nejtěžších) opevněných pásem. Středním se rozumí poškození bez zasypaní vnitřního prostoru. Při použití 8 kt atomové munice při pozemním výbuchu je poloměr středního poškození 200 m, při vzdušném výbuchu ve výši 200 m je jeho poloměr 100 m. Při použití střední ráže (30 kt) je poloměr středního poškození 300 m a při vzdušném výbuchu ve výši 300 m až 150 m. Na opevněný prostor budou z tohoto důvodu používány pozemní výbuchy. Proto je třeba uvážit vysokou úroveň radioaktivního zamoření terénu, která zabrání vysazení vzdušného výsadku a silně ovlivní možnost jeho manévru, jestliže již byl vysazen.

Na druhé straně to neznamena, že by vysazení neměla předcházet atomová příprava, zejména jsou-li v prostoru vysazení nepřátelské síly, které by byly s to ohrozit akceschopnost vzdušného výsadku. K zabezpečení výsadku použijeme zpravidla vzdušného výbuchu, který umožní vysazení za 25 až 30 minut po úderu. V některých případech bude však nutné v opevněném prostoru použít pozemní výbuchy především na vyřazení těžkých obranných objektů, nebo na vyřazení celých obranných tvrzí. V tomto případě pro značné zamoření terénu se bude určovat vzdušným výsadkům jiný úkol než ovládnout pevnostní objekty. Bude to zejména přehrazení směrů s cílem zabránit přístupu záloh nepříteli k obraně vzniklého průlomu.

Důležitost a složitost boje o opevněný prostor vyžaduje, aby u operačních výsadků po vysazení útočného sledu na padácích, po úpravě a vytýčení vhodných ploch (letišť), byl vysazen přistávací sled.

Zvláštnosti přípravy a plánování použití vzdušných výsadků při průlomu opevněných prostorů

Vysazení a boj vzdušného výsadku při průlomu opevněných prostorů má své zvláštnosti především ve způsobu boje a v jeho materiálně technickém zabezpečení. Aby se získal potřebný čas na přípravu, je třeba, aby nadřízené velitelství vydalo předběžné nařízení, ve kterém už budou řešeny otázky materiálně technického zabezpečení. Je to důležité z toho důvodu, že jednotky výsadku provádějí speciální bojovou přípravu, která musí být materiálně zabezpečena jako vlastní boj.

Velitel vzdušného výsadku k reálnému plánování vysazení a boje i při zabezpečení atomovými zbraněmi, údery letectva a mohutnou palbou dělostřelectva potřebuje co nejpodrobnější zprávy o objektech své činnosti, sestavě nepřítele a terénu v prostoru nastávající činnosti. Pro získání zpráv je důležitý zejména letecký fotografický průzkum, který se provádí fotografováním jednotlivých úseků opevněného pásma nebo i současně celého prostoru. Letecký snímek v měřítku 1:6000 plně charakterizuje systém jeho obrany. Nejdůležitější objekty je třeba fotografovat jednotlivě i ve větších měřítkách. Bránit tomu bude protivzdušná obrana opevněných prostorů. Z uvedených požadavků však není možno slevovat. K zabezpečení těchto složitých úkolů je třeba vybírat iniciativní, vynalézavé důstojníky letectva, kteří jsou s to používat nejrůznějších metod a způsobů průzkumu. Dostávat se nad prozkoumávaný objekt nenadále s využitím oblačnosti, slunce i jiných podmínek.

O opevněném prostoru je štábům svazů a vyšších svazů známo delší dobu předem. Při pečlivé organizaci je možno vyhradit potřebný čas na dokonalou přípravu jeho průlomu.

Velitel vzdušného výsadku na základě dodaných podkladů organizuje systematické a pečlivé prostudování nepřátelské obrany a zátarasů a studium fotografických snímků každého pevnostního objektu. Za spolupráce s důstojníky průzkumu nadřízeného velitelství porovnává zprávy o každém objektu, zjišťuje jeho typ, počet střílen a hluché prostory. Zajímá se, jak je objekt připraven ke kruhové obraně. Důležité je rozpoznání vzájemného palebného styku mezi pevnostními objekty. Neméně potřebné je prostudovat terén v prostoru rozmístění objektů se systémem zákopů a palebných prostředků vojsk bránících opevněný prostor.

Na základě celkového zhodnocení situace stanoví velitel vzdušného výsadku způsob a jakými prostředky budou zničeny nebo umlčeny zbraně v objektech a objekty samé. Zvláštní pozornost věnuje použití trhavin, ohňometných, zápalných, zadýmovacích prostředků a otravných látek.

Při plánování vysazení a bojové činnosti se přikládá velký význam správné volbě prostoru vysazení a výběru vhodných doskokových ploch. Na volbu prostoru a jeho rozměry má vliv druh plánovaného vzdušného výsadku, jeho síla a složení. Hlavní však při jeho výběru je úkol vzdušného výsadku. Kromě jiného je třeba uvážit bojové možnosti protivníka. Rozhodující je rozmístění a palebné možnosti objektů opevněného prostoru a umístění tankových záloh polních vojsk.

Při plánování vysazení se podrobně stanoví způsob činnosti dopravně výsadkového letectva. Z hlediska protivzdušné obrany nepřítele je v některých případech výhodné plánovat přelet a vysazení za ztížených povětrnostních podmínek nebo v noci. Přesnost vysazení v opevněných prostorech je však pro účinnou akci nezbytná. Z toho důvodu je třeba zabezpečit navigaci k přesnému přiletu letounů do prostoru vysazení a dodržet záměrné body na plochách vysazení. Jsou-li letouny vybaveny radiotechnickými prostředky, je možné v příznivých podmínkách vysazovat jak v oblacích, tak i nad oblaky.

Přelet a vysazení v noci a za ztížených povětrnostních podmínek vyžaduje speciální přípravu osádek letounů a pečlivé studium zvláštní orientace jak na trati letu, tak v prostoru vysazení. Nezbytný je přesný přilet nad plochu vysazení za pomoci naváděcích letounů. Stanovený režim letu a směr náletu na plochy musí být přísně dodržen.

Vojska bránící opevněné prostory budou obvykle dvojí. Jednak stálá pevnostní a dále polní vojska, která zaujmají obranu v opevněných pásmech podle obvyklých zásad. Polní vojska nebudou stále přítomna v opevněném prostoru a budou mít úkol podle vývinu situace v něm obranu zaujmout. Toho využívala ve Velké vlastenecké válce Sovětská armáda při průlomu opevněných prostorů ve východním Prusku a prolamovala je z chodu, aniž by dala čas nepříteli k organizaci jejich obrany. V případě, že polní vojska zaujala obranu,

bude třeba je v prostoru vysazení umlčet. Nejúčelnější z tohoto důvodu bude vysazovat vzdušné výsadky do prostorů vzdušných výbuchů atomové pumy.

Síla, složení a sestava vzdušného výsadku bude určována především podle objektů, které má ovládnout a podle stupně jejich předpokládaného zničení nebo umlčení. K tomu je možno použít i nevelkých jednotek. O úspěchu pak bude rozhodovat kromě využití překvapení jejich připravenost k plnění úkolů. Při volbě síly a složení bude rozhodující i předpokládaná doba samostatné činnosti vzdušného výsadku, síla a druh nepřátelských jednotek, které budou proti němu použity. Podle toho lze plánovat **výsadkovou brigádu**, nebo **prapor**. Za příznivých podmínek bude správně vysazovat vrtulníkové výsadky a to jak samostatně, tak k zesílení padákových sledů.

Bojový úkol vzdušného výsadku se i v opevněném prostoru rozdělí na řadu postupně plněných úkolů. Blíže úkolem výsadkové brigády (samostatné působícího padákového praporu) bude zpravidla ovládnutí určených objektů, jejich umlčení nebo zničení. Následujícím úkolem může být úder na nepříteli s cílem zmocnit se nových objektů, nebo obrana již ovládnutých. Další úkol bude obvykle plnění v součinnosti s vojsky útočícími čelně a může jím být rozvíjení úspěchu.

Blíže úkolem padákového praporu ve svazu bude ovládnutí určeného objektu. Následujícím úkolem může být jeho obrana.

Každá jednotka vzdušného výsadku je seznamována dopodrobna s tou částí celkového úkolu, která je nezbytná pro zabezpečení samostatné bojové činnosti a s těmi otázkami celkového zámyslu, které potřebuje k tomu, aby v případě nepřesného vysazení mohla plnit úkol. U vzdušných výsadků v síle padákového praporu v boji o pevnostní objekty je správné seznamovat s celkovým bojovým úkolem všechny poddůstojníky a vojiny. Kromě studia objektů, které má prapor za úkol dobýt, poddůstojníci a vojiny musí také prostudovat terén v prostoru vysazení, charakteristické orientační body, přistávací plochy a údaje o nepříteli.

Bojová sestava výsadkové brigády, při určení dostatečně silných jednotek k přehrazení směrů příslušných nepřátelských sil, může být v jednom sledu. V jiném případě je výhodné mít druhý sled, který je připraven jak k zesílení prvního sledu, tak k vytvoření kruhové obrany vzdušného vý-

sadku při napadení zezadu. Každý sled bude sestávat z bojových sestav praporů a z úderných odřadů.

Bojová sestava praporu bude obvykle v jednom sledu a bude zahrnovat bojové sestavy rot, úderné skupiny a zálohu.

Úderné skupiny organizujeme ke zteči a ničení pevnostních objektů. Úderná skupina bude jednotka v síle padákového družstva až čtyři zesílená bezzákluzovými kanóny, minomety, ohňomety a jedním družstvem až četou ženistů. Vybavuje se trhavinami a zadýmovacími prostředky. Úderné skupiny používáme zejména k ničení lehkých a středních pevnostních objektů.

K ničení těžkých objektů používáme u výsadkové brigády úderné odřady v síle rot až praporu. Úderné odřady se dělí na úderné skupiny, jejichž počet bude určen jednak počtem trvalých a jednak důležitých polních objektů, které mají být zničeny nebo blokovány. Do sestavy úderného odřadu se včleňuje až jedna ženijní rota.

Velitel vzdušného výsadku má za povinnost přesně určit způsob zteče každého objektu, způsob činnosti úderných skupin a odřadů a jejich zabezpečení. Podle času stanoveného k přípravě jednotky provedou nácivky v předem připraveném terénu, v němž jsou zřízeny makety nepřátelských objektů i se zátaras. Nácivky se zaměřují na součinnost a to jak uvnitř úderné skupiny (odřadu), tak i se sousedními jednotkami.

V období plánování organizujeme materiálně technické zabezpečení vzdušného výsadku. Celkové rozložení zásob je plně přizpůsobeno podmínkám průlomu opevněného prostoru. **Zásoby jsou rozděleny na 3 části.** Jsou to jednak ty, které jsou shazovány se vzdušným výsadkem (munice a trhaviny bojových výdejen, jejichž vytváření bude obvyklé). Další část zásob je připravena na letišti materiálního zabezpečení k dodatečnému zásobování vzdušnou cestou pro případ, že se zdrží sloučení s čelně útočícími jednotkami. Poslední část zásob je přesunována na vozidlech vzdušného výsadku a je určena k zásobování pro plnění dalších úkolů v součinnosti s čelně útočícími útvary a svazky. Odřad těchto vozidel se připojuje na zád pluku, který se první sloučí se vzdušným výsadkem. Za přípravu těchto zásob plně odpovídá velitel vzdušného výsadku.

Zvláštní pozornost je věnována trhavinám. Při jejich balení je třeba dodržovat

zásadu, aby každý materiál v zásobníku tvořil bojeschopný celek, tzn., že se přikládá potřebný počet rozněcovatelů k trha-

vinám, rozbušky, bleskovice, zápalnice, popřípadě elektrický palník s rozbuškou a roznětnice.¹⁾

Vysazení a bojová činnost při použití vzdušných výsadků k boji v opevněném prostoru

Pro boj vzdušných výsadků v opevněném prostoru je výhodné, že nepřítel zpravidla nepoužije zbraně hromadného ničení k jejich zničení. Naopak vlastní atomová příprava dopomůže vzdušnému výsadku nejen získat čas k dosažení pohotovosti ke splnění úkolu, ale rozdrčením nepřátelských sil a prostředků umožní jeho jednotkám rychle se přesunout a dosáhnout určených objektů. Značná nevýhoda bude v nasazených individuálních prostředcích protichemické ochrany. Průzkum výsadku bude vždy zesilován chemickou průzkumnou hlídkou. Chemická průzkumná hlídka bude vybavena přístroji jak radiačního, tak chemického průzkumu a výstražnými značkami. Podle údajů přístrojů určí, zda je možno svléknout prostředky protichemické ochrany po vyjití ze zamořeného prostoru (nebo po chemickém napadení).

Hlavním úkolem chemických průzkumných hlídek bude prozkoumat prostor po atomovém výbuchu s důrazem na určený směr, kontrolovat úroveň radiace, vyznačit hranice zamořených úseků a neustále sledovat směr pohybu zamořeného vzduchu. Jestliže dojde k sejmutí ochranných prostředků, využije se i krátká přestávka v boji (po splnění úkolu) k částečné hygienické čistě. Navíc se před vysazením organizuje vzdušný radiační průzkum, aby se zabránilo činnosti výsadku v terénu s vysokou úrovní radiace. Soustavně se pozoruje pohyb radioaktivního oblaku.

Doskovové plochy budou voleny v týlu nepřátelských objektů, aby ztěž byla provedena ze strany protivníka nejnebezpečnější. Výsadek se na doskovové ploše nebude organizovat a jednotky zaujmou určenou sestavu za postupu k cíli. Tarasnice, pancéřovky, kulomety i ohňomety palbou do střílen objektů zdolají odpor osádek a současně zničí oživlé palebné prostředky kryjící přístupy k objektům. Vlastní palebné prostředky se rozmístí na bocích sestavy, aby úderné skupiny mohly proniknout bez zdržení vpřed.

V systému nepřátelských objektů musí být rychle rozpoznány hlavní, k jejichž umlčení a ničení je vzdušný výsadek použit. Jde zejména o tvrze a těžké objekty, které budou chráněny jinými lehkými a středními objekty.

Velitel vzdušného výsadku, kromě zpráv průzkumu vyslaného k objektům ztěže, vyhodnocuje i zprávy průzkumu, který byl vyslán k získání zpráv o přísunu nepřátelských sil, určených k přehrazení vzniklého vlonu. Tyto jsou ničeny letectvem, raketami a dělostřelctvem čelně útočících svazků. Do jejich příchodu je nutné splnit úkol.

Úderné skupiny (odřady) postupují za bojovou sestavou, aby v příhodné době začaly plnit svůj úkol. Úderné skupiny se nemají dostat do nepřátelské palby předčasně. Po dosažení objektů ničí periskopy, oslepují pozorovatelné, zaklínovávají pancéřové věže, popřípadě pytlí se zeminou ucpávají střílny. Ke střílnám nebo vchodům z boku nebo shora se přikládají pomocí tyčí nebo provazu předem připravené nálože o váze asi 10 kg. K prorážení jak pancéřových koulí, tak železobetonových zdíva se používá průbojových náložů.²⁾

Široce budeme používat otravných látek. Z nich jsou nejvýhodnější rychle působící prchavé látky dusivé a dráždivé. Při uvolnění zařízení, bránících vchody, je třeba neprodleně ničit nejbližší ochranu vchodu k zesílení demoralizačních účinků.

Jestliže vysazení bylo provedeno za tmy a boj je veden v nočních podmínkách, pak umělé osvětlení slouží k odvádění pozornosti protivníka. Používají-li se prostředky pro vidění v noci, je správné vytvářet

¹⁾ Průbojné nálože PN-4 v boji přenášejí jeden a PN-14 dva muži. Do výsadkového zásobníku PDMM-130 se ukládá 14 kusů PN-4 a 15 Ča-Ro-Z. PN-14 4 kusy se 6 Ča-Ro-Z. Nálože TNT se ukládají do zásobníku s obsahem třech beden v továrním balení (celkem 84 kg), připravené k použití v balících po 10 kg se 2 svítky zápalnice, 10 kusů rozbušek, 100 m bleskovice.

Nálože UTN 600 se ukládají do zásobníku ve 2 bednách po 400 kusech. UTN 2 ve dvou truhlicích, s 50 m bleskovice, 2 svítky zápalnice a 30 kusů rozbušek.

²⁾ U průbojových náložích je využito usměrněného účinku výbuchu nálože do jednoho místa pomocí kumulativního vybraní, které je opatřeno ocelovou vložkou. Nálože mají na spodním okraji sklápěcí nožky, které při jejich vztýčení zajišťují největší průbojový účinek. Nálož PN-4 o váze 6,4 kg probíjí pancéřové desky do tloušťky 35 cm, železobetonové stěny do tloušťky 100 cm. Nálož PN-14 o váze 22 kg probíjí pancéřové desky do tloušťky 50 cm, železobetonové stěny do tloušťky 150 cm. Ke zvýšení účinku se nálože přikládají do prohlubní vytvořených dělostřeleckými granáty, nebo leteckými pumami. Nejlepší je odpalovat dvě takové nálože za sebou. Ke zničení osádek objektů stačí vyrazit beton, aniž by se prorážela výtěž. Pancéřové kupole se trhají na zadní a vrchní části, neboť zde jsou tenci.

i klamně zdroje infračerveného záření. Zvláštní pozornost se věnuje předávání zpráv o nepříteli a určování cílů. Po ovládnutí stanovených objektů a jejich zničení se jednotky vzdušného výsadku přesunou na výhodnou čáru k obraně. Organizují systém kruhové obrany na široké frontě s vytvořením silných opěrných bodů. Při jejím budování využívají nepřátelských objektů. Na nejdůležitější směry vysílají bojová zajištění.

Útvary (jednotek) následujících koloběhů vysazujeme do prostoru obsazeného prvním sledem. Jestliže to nebude možné, vysadí se mimo obsazený prostor do míst, která zabezpečí přistání jednotek mimo dosah nepřátelské palby. Pro tento případ jsou upřesněny prostory vysazení (záložní doskokové nebo přistávací polchy) ještě před vzletem dopravního výsadkového letectva.

Zvláštním úkolem ženijního zabezpečení je úprava cest přístupu jednotek, úto-

čících čelně. Jednotky vzdušného výsadku provádějí průzkum prostorů výbušných zátarasů a vytýčují průchody, odstraňují stálá zařízení k ničení silničních těles nebo objektů a zřizují průchody v protitankových stěnách, příkopech a jehlancích. V prostorech umělého zaplavení vytýčují pro rychlý průchod tanků objížďky a průjezdy; podle směrnice ničí hráze zaplavaného území.

Bojoval-li vzdušný výsadek v zamořeném prostoru, pak po splnění úkolu, vyjít z boje a soustředění, organizuje úplnou hygienickou očistu a dezaktivaci. K tomuto úkolu budou vyslány do prostoru činnosti výsadku jednotky chemické ochrany. Nedostaví-li se speciální jednotky chemické ochrany do prostoru vysazení a je-li stupeň zamoření po částečné očiště vyšší než přípustná norma, je povinen velitel vzdušného výsadku organizovat úplnou hygienickou očistu a dezaktivaci i improvizovanými prostředky.